

Innhold

Introduksjon	9
Barnehagelæreren som profesjonsutøver	9
Samfunnsmandatet, kunnskapen og etikken	11
Pedagogikk er etikk	12
Bokas oppbygning og innhold	13
KAPITTEL 1 Barnehagelæreryrket som profesjon	17
Profesjonsutøverens tre forpliktelser: samfunnsmandat, spesialistkunnskap og etikk	17
Er barnehagelæreryrket en profesjon?	19
Finnes barnehagelærerens spesialistkunnskap?	20
Å utvikle et fagspråk	24
KAPITTEL 2 Barnehagelærerens kunnskapsgrunnlag	25
Fag og fagspråk	25
Et heterogent kunnskapsgrunnlag	28
Upåaktet faglighet og taus kunnskap	30
Pedagogisk resonnering	37
Fra etisk bevissthet til etisk refleksjon	40
Hvordan kan barnehagelæreren gjøre en forskjell?	42
Fra tilegnelse til anvendelse av kunnskap	44
KAPITTEL 3 Kunnskapsbasert profesjonsutøvelse	45
Å forvalte kunnskap: et profesjonelt ansvar	46
Kunnskapsbasert profesjonsutøvelse	48
Diskusjonen om evidensbasert profesjonsutøvelse	49
Evidensbegrepet	50
Kunnskapssyn	51
Programpedagogikk	53

Standardisering av praksis	53
Synet på barn	54
Andre forhold	55
Vurdering av programmer	56
Det instrumentalistiske mistaket	57
Formell og legitim makt	58
Faglig dømmekraft og profesjonelt skjønn	60
Kunnskap, dømmekraft og handlekraft	62
Kunnskap, dømmekraft og verdier	65
KAPITTEL 4 Barnehagelærerens profesjonsetikk	66
Profesjonsetikk som områdeetikk	67
Mellom etikk og juss	68
Deskriptiv og normativ etikk	69
Moral og handlinger	70
Normative etiske teorier	70
Konsekvensetikk	71
Pliktetikk	73
Diskursetikk	78
Dydsetikk	79
Normative etiske konflikter	81
Konsekvensetikk versus pliktetikk	82
Dydsetikk versus pliktetikk	82
Synet på mennesket	83
Nærhetsetikk og omsorgsetikk	83
Empati og annerledeshet	84
Relasjoner og omsorg	85
Kjærlighet – personlig og profesjonell	86
Etikk og dømmekraft	87
KAPITTEL 5 Barnehagelærerens verdigrunnlag	88
Synet på barn	89
Anerkjenne barndommens egenverdi og fremme barns utvikling	90
Barnet som subjekt	92
Å behandle andre som et mål i seg selv	93
Likeverd	94
Anerkjennelse	95
Selvbestemmelse, medbestemmelse og solidaritet	97

Medvirkning, deltakelse og demokrati	98
Barnehagelærerens verdier	102
KAPITTEL 6 Danning til profesjonsutøver	103
Fra Bildung til et kritisk dannelsbegrep	104
Organisering av barnehagelærerutdanningen	106
Den faglige offentligheten	107
Kompetansenivåer	108
Å være del av en profesjon	110
Plikt til å si ifra	111
Profesjon og politikk	112
KAPITTEL 7 Barnehagelærerens profesjonelle ansvar	115
Et ansvar basert på tre forpliktelser: en modell for profesjonsutøvelse ...	115
Økt styring, maktforskyvning og ubalanse i forholdet mellom aktørene	117
«Det er bestemt» – lojalitet eller lydighet?	120
Maktforskyvning – nye aktører	121
Utøve eller utføre?	121
To former for ansvar	122
Profesjonsutøvelsens gyldighetsgrense	126
Ansvar og tillit	127
Mandatet, kunnskapen og verdiene	128
Referanser	131